

Olympiaurheilija Jones

Istun mukavalla paikalla eräässä huomattavassa urheilutapahtumassa. Viereeni vääntäytyy ikääntynyt pariskunta. Kääntelen jalkojani sivumpaan, ja he kiittelevät kohteliaisuudesta. Koska menossa on jännittävä peli, emme keskustele sen enempää.

Ilmassa on kuitenkin sateen makua, ja muutama pisarakin tipahtaa. Pelaajat empivät. Tuomari kehottaa jatkamaan. Sateenvarjoja aukaistaan katsomossa. Viereeni asettautunut leidikin availee omaansa. Kyllä tässä nyt varmasti tulee lyhyt tauko.

Huomaan rouvan vaalean puseron rinnuksessa pienen pinssin. Yritän tiiraila sitä tarkemmin. Rintamerkissä on viisi rengasta ja teksti Helsinki 1952. Rouva on varmaan saanut sen lahjaksi tai parhaassakin tapauksessa ostanut divarista.

Pelaamisen tauottua alamme jutella. He huomaavat heti, etten puheeni perusteella ole paikallisia. On pakko kertoa, että susirajalta tullaan. Rouva melkein kapsahtaa kaulaani. Ooh, Finland, Helsinki! Olin siellä urheilemassa vuonna viisikymmentäkaksi. Ja vuonna 2002 uudestaan, kun järjestäjät kutsuivat urheilijoita kisojen muistojuhliin. Ai, kun ne pitivät meitä hyvinä. Kaikki oli niin ihanaa!

Helsingin olympialaisista tuli uskomaton ponnistus sodasta toipuvalle pienelle kansakunnalle. On kummallista mutta totta, että Suomi on edelleenkin pienin maa, jossa kesäkisat on järjestetty.

Eittämättä voi sanoa, että Suomen sodanjälkeinen apeus loppui olympialaisiin. Maksoimme tosin vielä sotakorvauksia, ja monia hyödykkeitä säännösteltiin. Huolimatta Neuvostoliiton tiukasta valvonnasta sellainenkin vapauden tunnuskuva kuin Coca Cola asettautui maahamme. Ja lehtitietojen mukaan Helsingin kaduilla hampparoi runsaasti pesunkestäviä neekereitä. Suuri ja Mahtavakin osallistui ensimmäistä kertaa kisoihin. Sikäläiset urheilijat asuivat tosin muista eristettyinä Otaniemen Teekkarikylässä.

Keskustelumme kiihtyy, vaikka peli jo jatkuu. Rouva on Valerie Jones, tyttönimeltään Mullins. Hän on kotoisin Walesin Abertawe:sta (engl. Swansea), ja hän kuului Britannian naisten voimistelujoukkueeseen. Helsingistä ei tullut hänelle eikä muullekaan voimistelujoukkueelle kummoisempaa menestystä. Neuvostoliitto jyräsi. Tuleva aviomies, myös walesilainen, herra Jones kruisaili kisojen aikaan helikopterilla Koreassa.

Helsingin kisat olivat syöpyneet rouva Jonesin muistiin. Hän kertoi, kuinka aineellisista puutteista huolimatta urheilijoiden asunnot olivat mukavia, ruoka maukasta ja muutenkin kaikki pelasi. Mutta vielä enemmän hän oli vaikuttunut käydessään puoli vuosisataa myöhemmin uudelleen Helsingissä. Kuinka Helsinki ja Suomi olivatkaan kehittyneet.

Helsingin olympialaisten 50-vuotisjuhla järjestettiin tietysti Olympiastadionilla. Silloinkin sateli kuten 50 vuotta aikaisemmin. Helsingin kisojen olympiaurheilijoita oli saapunut paikalle runsaasti ympäri maailmaa. Huomattavan suuri joukko oli saatu kokoon nimenomaan Isosta-Britanniasta.

Lasse Viren toi soihdun. Näyttelijän esittämä Rauhan Enkelikin sai pitää puheensa kokonaan järjestelykomitean herrojen häiritsemättä. Olympiaurheilija Valerie Jones liikkui syvästi.

pajen